

En studie om skolmiljöns betydelse för ungdomars psykiska hälsa

Kupol är ett forskningsprojekt som genomförs på 120 svenska högstadieskolor. Syftet är att undersöka skolmiljöns betydelse för ungas psykiska hälsa. Vi samlar in information från rektorer, lärare, elever och vårdnadshavare. Vi vill nu bjuda in dig och ditt barn i årskurs 7 att delta i studien. I den här broschyren kan du läsa om vad det innebär. Genom att delta i Kupol hjälper du oss förstå hur vi ska utforma skolan så att unga både mår bra och lär sig det de behöver för framtiden.

För mer information besök kupolstudien.se

Spanska/Español – 7

Arabiska/العربية – 7

Polska/ Polski – 7

Somaliska/Somaali – 7

Turkiska/ Türkçe – 7

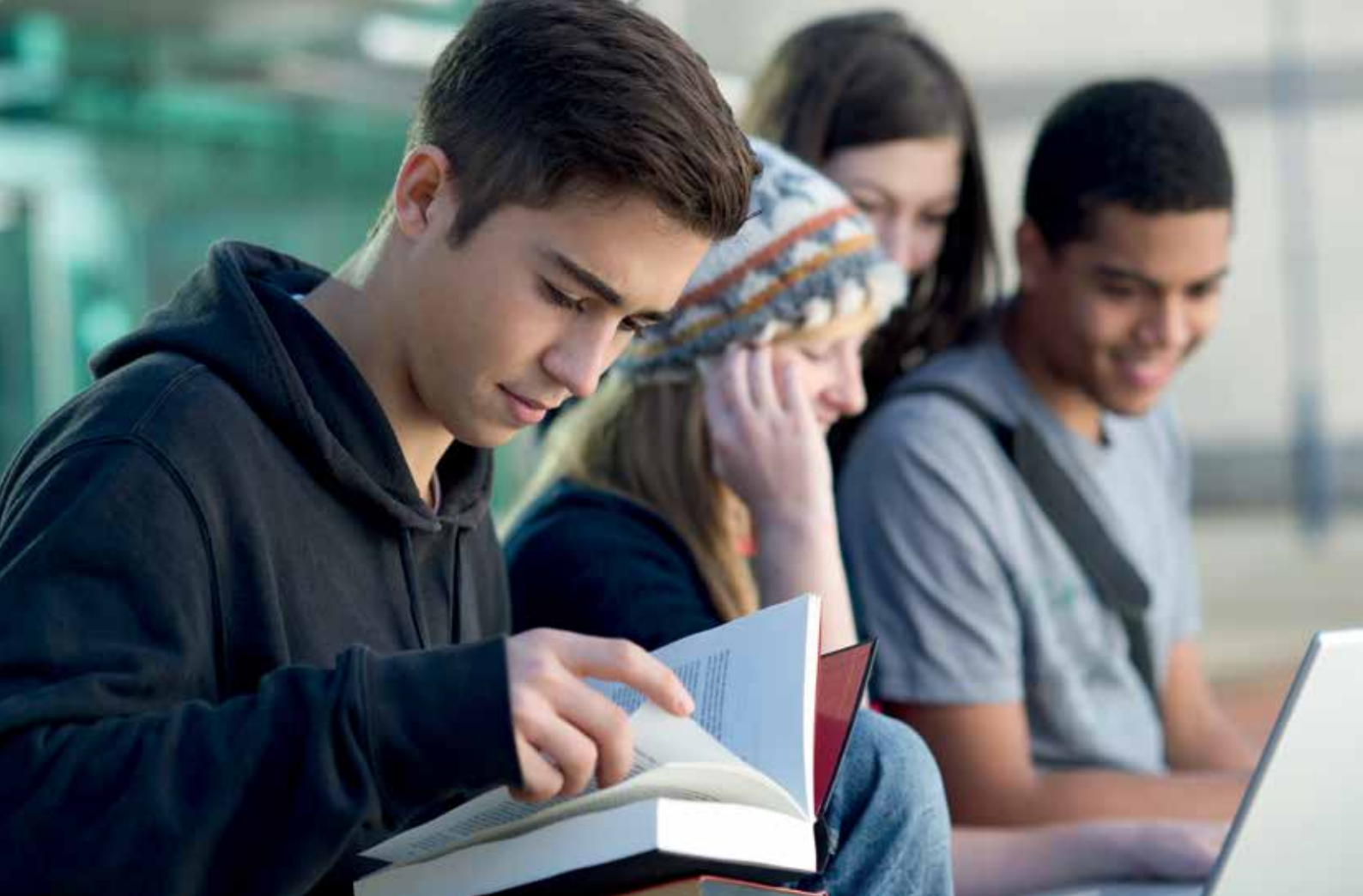
Tigrinska/ትግርኛ – 7

Sorani/سۆرانی – 7

Engelska/English – 7

Persiska/فارسی – 7

Kinesiska/中文 – 7

Kupol (Kunskap om ungas psykiska hälsa och lärande) är ett stort nationellt forskningsprojekt som bedrivs av forskare på Karolinska Institutet i samarbete med forskare från Stockholms Universitet och Uppsala Universitet. Kupol kommer att genomföras på cirka 120 skolor med högstadielklasser i Syd- och Mellansverige under de närmaste fyra åren.

Vi vill framför allt få svar på tre frågor:

- Spelar undervisning och aktiviteter i skolan någon roll för hur eleverna mår psykiskt?
- Har bra skolresultat någon betydelse för hur en elev mår psykiskt, oavsett av hur skolan fungerar?
- Kan förändringar i gener ha någon betydelse för hur man upplever stress på grund av skolan?

Varför blir jag kontaktad?

Du får det här brevet eftersom rektor/ledningsgruppen på ditt barns skola har meddelat att skolan vill delta i studien. Vi vill bjuda in dig att delta i Kupol eftersom du är vårdnadshavare till en elev i årskurs 7.

Vad innebär det att delta för mig som vårdnadshavare?

Du kommer att få en enkät skickad till dig. Den innehåller frågor om ditt barn, om hennes/hans hälsa och skolgång och frågor om hur ni har det tillsammans. I enkäten finns också vissa frågor om dig själv.

För att frågorna i din enkät ska bli så få som möjligt kommer vi att hämta vissa uppgifter från olika register. Information om din utbildning, arbete och inkomst kan vi få från Statistiska Centralbyrån. Information om eventuella läkarbesök och läkemedelsanvändning kommer att vi att få från Socialstyrelsens register. Uppgifter om sjukpenning, sjukersättning och föräldraledighet kommer från Försäkringskassan.

Vad innebär det för mitt barn att delta i studien?

- Ditt barn får besvara en enkät i skolan. Detta upprepas en gång varje år under årskurs 7, 8 och 9. Enkäten innehåller frågor om hennes/hans psykiska och fysiska hälsa och om vänner och familj. Besök gärna vår hemsida om du vill ha mer information om frågorna i ditt barns enkät.
- Några barn kommer slumpmässigt att väljas ut för att lämna salivprov genom att spotta i tre plaströr. Provet lämnas i skolan till en forskningsassistent i projektet. Om du tillåter detta, kan ditt barn vara bland dem som väljs. När ditt barn går i årskurs 9 kommer hon eller han få lämna ett nytt salivprov. Salivproverna kommer att analyseras i våra laboratorier för att studera stresshormon och arvsmassan som påverkar den. Salivproverna är lätta att ta.
- Vi kommer även att hämta viss information om ditt barn från olika register. Uppgifter om sjukhusbesök och läkemedelsanvändning kommer att hämtas från Socialstyrelsens register. Vi kommer också hämta information från Barn och Ungdoms Psykiatri (BUP) om ditt barn behandlas där. Ditt barns betyg från årskurs sex hämtas från Skolverkets register. Från skolan kommer vi att inhämta information om ditt barns frånvaro från lektionerna.

Vilken ytterligare information samlas in?

Ledningen på ditt barns skola kommer att bidra med information om skolans organisation. Lärare och andra elevgrupper på skolan kommer att få svara på enkäter om undervisning och aktiviteter i skolan.

Måste jag delta?

Det är helt frivilligt för dig och ditt barn att delta. Om ni inte vill delta meddelar du det enklast genom att skicka in samtyckesformuläret som finns med i detta utskick. Kryssa i så fall i "nej" i samtliga rutor. När vi registrerat detta i vår databas kommer vi inte att kontakta dig eller ditt barn igen.

Ni kan även i framtiden avbryta ert deltagande när som helst utan att tala om varför. Detta görs genom att meddela studiens kontaktperson. Kontaktuppgifter finns på baksidan.

Vad har jag för nytta av att delta?

Genom att delta i studien kommer du och ditt barn att hjälpa oss att få ny kunskap om hur skolan påverkar ungdomars psykiska hälsa. Sådan kunskap saknas idag och är viktig eftersom forskning visar att allt fler ungdomar i Sverige mår psykiskt dåligt, särskilt flickor. Studien kan också leda till att vi lär oss mer om hur vi ska utforma skolan för att få unga att både må bra och lära sig det de behöver för framtida arbetsliv.

Om ditt barns svar i enkäten tyder på att hon eller han kan behöva extra stöd och hjälp kommer vi att meddela skolsköterskan och elevhälsoteamet på ditt barns skola. Om de bedömer att ditt barn behöver extra insatser kommer de att kontakta dig.

Finns det några nackdelar med att delta?

Studien innebär ingen smärta eller fysisk risk. Om du eller ditt barn tycker att vissa av frågorna i enkäterna är känsliga kan ni låta bli att svara på dem. Om du inte vill att vi hämtar registeruppgifter om er eller låter ert barn lämna salivprov kan du välja att avstå från det.

Vi behöver ditt samtycke

Tillsammans med den här informationsbroschyren finner du ett samtyckesformulär. Om ni vill delta i studien ber vi dig fylla i formuläret och skriva under det. Observera att ni kan tacka ja respektive nej till olika delar av studien, ni kan t.ex. välja att bara besvara enkäten. Skicka sedan in det i det ena svarskuvertet.

För att få ta salivprov från ditt barn behöver vi godkännande från båda vårdnadshavarna. Om du har ensam vårdnad om ditt barn kan du ange detta på samtyckesformuläret.

Om du inte bor tillsammans med barnets andra förälder/vårdnadshavare ber vi dig överlämna samtyckesformuläret så att hon/han också kan skriva under det och skicka det

till oss. Om det är svårt för dig att nå den andra vårdnadshavaren ber vi dig skriva hennes/hans adress på samtyckesformuläret så att vi kan kontakta henne/honom.

Du kan välja att fylla i enkäten på ett annat språk än svenska (spanska, engelska, polska, turkiska, sorani, arabiska, persiska, tigriska, kinesiska eller somaliska). Kryssa i så fall i rutan med ditt språk på samtyckesformuläret.

Vi vill uppmuntra dig att prata med ditt barn om Kupol och tala om att hon/han har rätt att låta bli att delta även om du tillåter henne/honom.

Var kan jag få mer information?

Vi vill rekommendera dig och ditt barn att besöka vår hemsida www.kupolstudien.se. Där kommer vi att ge utförlig och ny information inklusive resultat från Kupol. Ni kan även ställa frågor till kontaktpersonen vars uppgifter ni hittar på baksidan.

Vi hoppas kunna hälsa er välkomna i Kupol.
Ert deltagande är mycket värdefullt för oss.

Vänliga hälsningar,
Kupols team

Hur hanteras mina och mitt barns uppgifter?

Kupol har godkänts av Stockholms Regionala Etikprövningsnämnd. När vi samlar in information om dig och ditt barn kommer vi att följa gällande lagar. Alla uppgifter om deltagare i studien skyddas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400, 24 kap 8§). Deltagarnas personuppgifter hanteras enligt personuppgiftslagen (SFS 1998:204).

Den information vi får fram i studien kommer att läggas upp i ett dataregister. Ingen annan än personer som arbetar med studien kommer att ta del av dessa data. Dessa personer har lagstadgad tystnadsplikt. Alla data kommer att förvaras kodade så att de inte direkt kan kopplas till just dig eller ditt barn. Enkäterna kommer att vara inlåsta och de elektroniska datafilerna kommer att ligga på en låst server på Institutionen för Folkhälsovetenskap vid Karolinska Institutet. Salivproverna kommer att förvaras på Karolinska Universitetssjukhuset i Stockholm.

De insamlade uppgifterna får bara användas inom studien och på det sätt som du har godkänt. För vissa frågor kan data komma att analyseras av forskare i andra länder. Dessa forskare kommer inte att känna till vilka personer data kommer ifrån och dessa data förstörs eller skickas tillbaka efter analys.

Karolinska Institutet är ansvarigt för hanteringen dina personuppgifter. Du har rätt att få veta vilka uppgifter som finns registrerade om dig i studien. Om du vill veta det kan du skriva till kontaktpersonen vars adress du finner ovan. Ett sådant utdrag kan du få utan kostnad en gång per år. Om någon uppgift om dig inte stämmer, har du rätt att få den rättad, blockerad eller raderad.

Si prefieres hablar con alguien en español sobre el estudio, por favor envía un correo electrónico a spanska@kupolstudien.se y nos pondremos en contacto con usted.

Jesli chcialbys porozmawiac o projekcie po polsku, wyslij email na polska@kupolstudien.se
Wtedy mozemy sie z toba skontaktowac.

إذا أردتم التحدث إلينا باللغة العربية عما يخص هذه الدراسة و كيفية ملء الاستبيان، فيرجى منكم الاتصال بعنوان البريد الإلكتروني (arabiska@kupolstudien.se) و نحن بالتالي، سوف نعاود الاتصال بكم لاحقاً.

اگر مایلید که راجع به این تحقیق و چگونگی پرکردن پرسشنامه، سوالات و نظرات خود را با زبان فارسی (دری) با ما در میان بگذارید، لطفاً با آدرس ایمیل (persiska@kupolstudien.se) تماس فرموده و منتظر جواب ما باشید.

ئەگەر دەتانەهۆن لە سەر ئێمە لێکۆڵینەوەیە یان چۆنیەتی پرکردنەوی پرسیارنامەکە تێبینی و پرسیارمکانتان بە زمانی سۆرانی لەگەڵمان باس بکەن، تکایە پەیوەندی بە ناوێشانی ئێمەکترونی (sorani@kupolstudien.se) هه بکەن و چاوه‌ڕوانی وه‌لاممان بن.

Araştırma hakkında Türkçe bilgilendirilmek isterseniz turkiska@kupolstudien.se adresine e-posta gönderin sizinle iletişime geçelim.

Hadaad doneysid in aad luqadada af-Soomaliga ku ogaatid cilmi baaristaan la soo xariir emailkaan somaliska@kupolstudien.se, isla markiiba anaga jawaab ku soo dirayna.

如果您对这个研究项目有任何疑问并且想用中文与我们交流，请发邮件到 kinesiska@kupolstudien.se，我们将尽快与您联系。

ንዝያዳ ሓበሬታ ብቋንቋ ትግርኛ ብዛዕባ እዚ መጽናዕቲ፡ በዚ ኢ-መይል ኣድራሻ tigrinska@kupolstudien.se ከትውከሱና ትኽእሉ።

If you would you like to talk to someone in English about the study, please email engelska@kupolstudien.se, and we will contact you.

Postadress

Karolinska Institutet
Institutionen för folkhälsovetenskap
Projekt Kupol
Tomtebodavägen 18a
171 77 Stockholm

Org. nummer 202100 2973

Besöksadress

Widerströmska Huset
Tomtebodavägen 18a
Stockholm

Webb

Ki.se
Kupolstudien.se

Kontaktpersoner

Elin Arnö (kontaktperson)
Forskningssamordnare
Tel: 08 - 524 801 08
elin.arno@ki.se

Rosaria Galanti
Professor, projektansvarig
Tel: 08 - 123 371 65
rosaria.galanti@ki.se